

Gdje su naše vlažne zone?

Pred vama je punokrvna, pametna i provokativna feministička knjiga - "Vlažne zone", mlade njemačke spisateljice Charlotte Roche. Jedna od najprodavanijih europskih knjiga i među prvima na Amazonovoj listi. Čista provokacija

Konačno se, nakon dugo vremena, dogodila jedna punokrvna i pametna feministička knjiga - „Vlažne zone“, mlade njemačke spisateljice Charlotte Roche. Jedna je to od onih dobrih, iskrenih i snažnih, kakvih nije bilo puno još od početka 70-ih godina prošloga stoljeća, kada je slavna feministička ikona Germaine Greer napisala famoznog „Ženskog eunuha“.

Ne radi se o političkom feminizmu, već o „feminizmu tijela“ i razbijanju dosadnih i ulickanih stereotipa ljepote ženskoga tijela. Urednica knjige Jadranka Pintarić ističe: „To je pretužna priča, s jedne strane, o tome što su mediji i industrija učinili od nas - da moramo biti sterilne i uglačane lutke, strojevi za potrošnju tobože neophodnih stvari za tobože neophodnu higijenu i ljepotu... A s druge strane, o tome koliko čak i tako mlado biće od 18 godina može biti usamljeno i ostavljeno od svih, čak i kad naizgled 'sve štima'“.

Charlotte Roche ide još korak dalje od Eve Ensler, koja je svojim „Vagininim monolozima“, doista pokrenula revoluciju u percepciji ženskoga tijela, posebno u strogo katoličkim zemljama, složivši niz duhovitih i pronicljivih razmišljanja o kulturološki i sociološki još uvijek najpotiskivanijem tabuu - ženskoj vagini. Charlotte Roche se, pak, ne zadovoljava duhovitošću i rušenjem stereotipa, već gradi šokantan, na momente bizaran i surovo naturalistički ženski manifest, iskreno i jasno progovarajući o najdubljim seksualnim, psihološkim i emocionalnim tabuima.

Zbogom ćosavim anoreksičarkama

Mnogima je njen roman naprosto *too much*. U Charlotteinim naturalističkim opisima intimnih ženskih dijelova i njihovih izlučevina ne vide snažno feminističko pismo, već jeftini populizam i ističu kako je svojim romanom prvijencem namjerno išla na sigurnu kartu „sex sales“. No „Vlažne zone“ su kao prvo predobro pisane, suviše hrabre i slojevite, a da bi bile trpane u isti koš s tipičnim „sex sales books“ poput „Sto poteza četkom prije spavanja“ Melisse P., koja je svojedobno uzburkala europsku javnost.

Sama autorica, koja se otvoreno deklarira kao feministica, izjavila je da je njena knjiga

vapaj protiv represivnog, obrijanog, depiliranog, i općenito dezinficiranog svijeta modernih žena. Rocheovoj ide na živce simbol ženske ljepote koji u prvi plan, kao apsolut sjajnog izgleda, stavlja tipični američki model mlade ćosave anoreksićarke.

U nekoliko intervjua spisateljica je ponovila: "Zapravo, uvjeren sam da mnoge žene danas imaju prilično zbrćkan odnos prema vlastitome tijelu. Opsjednute smo čistoćom, time da se otarasimo svih prirodnih izlučevina i svih dlaka. Stoga sam željela pisati o gadljivim dijelovima tijela. O onima koji vonjaju. O sokovima ženskog tijela. Da bih ispriopovijedala takvu priću, stvorila sam junakinju koja je razvila posve izvoran odnos prema vlastitom tijelu - nju koja nikad nije ni ćula da ženama, navodno, smrdi mećunožje. Posve je slobodoumna. (...) Moja knjiga govori o tjeskobi i represiji te o strahu od smrada, a za mene je pravi feminizam to što netko izgraćuje odnos samosvijesti prema vlastitom tijelu."

Slavno TV lice i nova literarna zvijezda

Charlotte Roche rodila se 1978. u engleskom gradu High-Wycombe. Dok je još bila posve mala, tvrtka u kojoj je radio njezin otac dobila je velik posao u Njemaćkoj i obitelj se preselila. Tako je Charlotte odgojena u Njemaćkoj i na njemaćkom. Charlotte živi u Kõlnu, udana je i majka je šestogodišnje djevojćice. Premda je već od osamnaeste bila lice s malih ekrana - radila je kao voditeljica na televizijskom kanalu Viva, njemaćkoj inaćici MTV-a, da bi potom zbog osebujnosti pristupa dobila posao na ZDF-u gdje je imala svoj *talkshow* u kasni sat u kojem je poznatim osobama iz kulturnog i književnog svijeta postavljala provokativna pitanja.

Sveopće popularnom je postala kad je 2008. objavila roman „*Vlažne zone*“, koji je prodan u milijun i pol primjeraka za manje od godine dana, preveden na mnoge jezike i skandalozan za mnoge ćudoredne duše.

Promišljena pornografija ili novi manifest ženske spolnosti?

O ćemu se zapravo radi u intrigantnom romanu Charlotte Roche koji je podigao toliku prašinu? Njezina junakinja, osamnaestogodišnja Helen Memel, leži na proktološkom odjelu bolnice u neimenovanu njemaćkom gradu. Operirali su joj ozljedu nastalu brijanjem intimnih dijelova tijela i hemoroide koje ima "otkako zna za sebe" i intimno ih zove "karfiol". Zapravo je nitko ne posjećuje. Helen priželjkuje da se njezini rastavljeni roditelji susretnu u kćerinoj bolesnićkoj sobi i pomire. U oćaju smišlja suludi plan ne bi li što dulje ostala u bolnici: sama se tako snažno ozljedi da mora na hitnu operaciju. Mećutim, roditelji i dalje ne mare za nju. U mećuvremenu, se razotkrije i jedna strašna obiteljska tajna.

Tako šturo preprićčan sažetak romana *Vlažne zone* ne oćkriva po ćemu je sablažnjiv, provokativan, uznemirujuć; zašto je izazvao burne rasprave u njemaćkoj javnosti i

podijelio je na one koji ga veličaju kao novi manifest ženske spolnosti i erotike i one koji ga smatraju pukom promišljenom pornografijom; zašto je podigao na noge zapadnoeuropske feminističke krugove i posvadio ih.

Tako je kritičar *New York Times* napisao: "Novine su njezinu šporku, slobodoumnu romanesknu junakinju suprotstavile oličenju ženstvenosti izvezenom u Ameriku: uvijek glatko bezdlakom, poput breze tankom, njemačkom top manekenkom Heidi Klum."

Nije riječ samo o stereotipovima, kršenju posljednjih tabua, nego i dubljem problemu percepcije današnjeg stanja feminizma, kako su zaključili u *Timeu*: "Mlade njemačke feministkinje suočavanju se sa starim temama. Eckhartova kaže da je to 'dosad u povijesti najobrazovanija generacija' koja se suočava s nepogodnostima i diskriminacijom (žena u društvu i radnoj okolini). Današnje su tridesetogodišnjakinje odgojene u duhu proklamirane jednakosti. Ali kad uđu u utakmicu svijeta rada, shvate da to nije stvarnost. U stvarnosti i danas njemačke žene zarađuju 22 posto manje od muškaraca. Helen podrobno pripovijeda o svome odnosu prema tijelu, postupanju sa svim tjelesnim izlučevinama, seksu kao i o, najblaže rečeno, neobičnim navikama i hobijima. Odrastajući uz, u pogledu čistoće i spolnosti, odveć rigidnu majku, Helen je postala njezina suprotnost: u svome "ratu protiv amerikanizacije ženskog tijela", stvorila je prave rituale.

Helen je nova buntovnica protiv društva koje od žene traži da bude sterilna, izbrijana, dezinficirana, bezmirisna ili umjetno namirisana, da se užasava onoga što je zapravo prirodno. Ovaj roman pobuna je protiv takvog tretmana ženskog tijela i zauzimanje za pravo žene da sama odluči kako će postupati sa svojim (intimnim) dijelovima tijela.

Charlotte Roche, „Vlažne zone“, s njemačkoga prevela Neda Paravić, Naklada Zadro, Zagreb 2009.